

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT OF MATTHAYOM
SUKSA 1 STUDENTS IN THAI MUSIC SUBJECT USING
THE PATTERN SEEKING TEACHING METHOD

ธันวัน คำมูลพงษ์*

TANAWUN KHUMMOONPONG

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ โดยกลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านมณีโชติสามัคคี จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1. แผนการจัดการเรียนรู้ 2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล 1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยสอนแบบการค้นหารูปแบบ โดยใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการศึกษาค้นหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ โดยการทดสอบค่า t (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการเรียนรู้แบบการค้นหารูปแบบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยหลังการสอนแบบการค้นหารูปแบบสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การสอนแบบการค้นหารูปแบบ ดนตรีไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

* ครู โรงเรียนบ้านมณีโชติสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

Abstract

The study aimed to study the learning achievement of Matthayom Suksa 1 students in Thai Music subject using the pattern seeking teaching method. The sample of this study consisted of 36 Matthayom Suksa 1 students of Banmaneechotsamakkee School got from purposive selection technique. The research tools included a learning management plan and learning achievement tests. Data analysis was done through two steps. 1) Analyze the students' learning achievement using basic statistics, mean, percentage, and standard deviation 2) Use t-test to compare the learning achievement before and after learning by the pattern seeking teaching method. The findings revealed that the learning achievement of mathayom suksa 1 students in Thai music after learning management through the pattern seeking method is significantly higher at the 0.05 level.

Keywords: Pattern Seeking, Thai music, Learning Achievement

บทนำ

ในต่างประเทศมีผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานด้านดนตรีมาหลายทศวรรษได้ให้ข้อคิดถึงความถนัดทางดนตรีเป็นสิ่งที่ติดตัวคนมาแต่กำเนิด ดังที่ ซีซอร์ เลวิส และซีทเวท (Seashore, Lewis, and Seatveit, 1960) ได้สรุปว่า นี่เป็นเครื่องแสดงว่าการสืบทอดทางดนตรีเป็นไปตามกฎพันธุกรรมของเมนเดล แต่ก็มีรายงานว่าวิจัยบางเรื่องเสนอแนะว่าความถนัดที่ตกทอดมาแต่กำเนิดนี้ไม่ใช่รากฐานเพียงอย่างเดียวของความถนัดทางดนตรี มีเหตุการณ์หลายกรณีที่ไม่เป็นไปตามกฎที่กล่าวมา สรุปว่า คนเรามีความสามารถพิเศษทางดนตรีติดตัวมาแต่กำเนิดในระดับต่างกันออกไป (อิสรา โรจนบวร, 2549, น. 2)

อย่างไรก็ตามความถนัดทางดนตรีที่นักจิตวิทยายอมรับกัน นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายในขอบเขตที่กว้าง ๆ ว่าความถนัดทางดนตรีเป็นผลรวมของศักยภาพที่ติดตัวมาแต่กำเนิดกับอิทธิพลสภาพแวดล้อมทางดนตรีที่มีต่อชีวิตช่วงแรกของวัยเด็ก (Gordon, 1971, p. 7) ดังนั้นเป็นสิ่งที่แน่ชัดว่าเราทุกคนมีศักยภาพทางด้านดนตรีเหมือนกันแต่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละคนไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาศักยภาพ

ภายในด้านดนตรีนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่เด็กเล็กควรได้ยินหรือสัมผัสทางโสตประสาทการรับรู้ด้วยเสียง แต่เด็กที่มีการพัฒนาในระดับหนึ่งที่มีความพร้อมทางร่างกายจะต้องได้รับการศึกษาและพัฒนาศักยภาพเหล่านั้นให้สมบูรณ์ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนบ้านมณีโชติสามัคคีได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางและมีการเรียนวิชาดนตรีไทยเพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปประกอบอาชีพและตระหนักถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย นักเรียนมีพฤติกรรมในการเรียนวิชาดนตรีไทยน้อยลง มีความสนใจในเครื่องดนตรีแต่ละชนิดไม่เท่ากัน เมื่อเวลาครูผู้สอนเปลี่ยนเครื่องมือชนิดใหม่ให้เล่นก็จะมี ความตั้งใจและมีศักยภาพไม่เท่าเดิม ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำลงไปด้วย ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงต้องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและความบกพร่องของการเรียนดนตรีไทย นำผลที่ได้ไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยและเป็นแนวทางในการเรียนวิชาดนตรีไทยส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีไทยที่สูงขึ้นและมีเจตคติและค่านิยมที่ดีต่อวิชาดนตรีไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

ศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านวิธีการเรียนรู้แบบการค้นหารูปแบบ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประเภทของความถนัด

ความถนัดนั้นสามารถจำแนกได้เป็น 2 พวก นั่นคือ ความถนัดทั่วไป (General Aptitude) และความถนัดเฉพาะ (Specific Aptitude)

1.1 ความถนัดทั่วไป (General Aptitude)

ความถนัดทั่วไปหรือความถนัดทางการเรียน (General Aptitude) นิยมวัดความสามารถด้านภาษา (Verbal) ความสามารถด้านปริมาณตัวเลข (Quantitative) และความสามารถด้านเหตุผล (Reasoning) แต่ละด้านมีรูปแบบของการเขียนข้อสอบหลาย ๆ รูปแบบ เมื่อวัดรวมแล้วคะแนนที่ได้ถือเป็นความถนัดหรือความสามารถทั่วไป

1.2 ความถนัดเฉพาะ (Specific Aptitude)

ความถนัดเฉพาะ (Specific Aptitude) เป็นความสามารถพิเศษของบุคคล หรือเรียกว่า บุคคลนั้นมีพรสวรรค์ในด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งมนุษย์ทุกคนเกิดมามีอยู่ในตัวอย่างน้อยก็หนึ่งอย่างที่ไม่เหมือนกับผู้อื่น

2. ความหมายของความถนัด

นักจิตวิทยาและนักวิจัยการศึกษาได้ให้ความหมายของความถนัด (Aptitude) แตกต่างกันไปหลายแนว เช่น

เบอร์นาร์ด (อิศรา โรจนบวร, 2549, น. 10) ได้ให้ความหมายของความถนัดว่า ความถนัดเป็นสมรรถวิสัย รวมทั้งเป็นไปได้อย่างของแต่ละบุคคลในการที่จะพัฒนาความสามารถ และเป็นสิ่งที่บอกถึงส่วนของการแสดงออกที่แอบแฝงอยู่ เช่น ความถนัดด้านดนตรี ความถนัดด้านจักรกล

แฟรงค์เซน (อิศรา โรจนบวร, 2549, น. 10) ได้ให้ความหมายของความถนัดว่า เป็นศักยภาพของสมรรถวิสัยสำหรับการเรียนรู้และความชำนาญที่เหมาะสมเฉพาะด้าน เช่น ดนตรี คณิตศาสตร์

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541, น. 16) ให้ความหมายของความถนัดว่า หมายถึง ความสามารถที่บุคคลได้รับประสบการณ์จากการฝึกฝนตนเอง และมีการสั่งสมไว้มาก จนเกิดทักษะพิเศษเด่นชัดด้านใดด้านหนึ่ง พร้อมทั้งจะปฏิบัติกิจกรรมด้านนั้นได้อย่างดี

อิศรา โรจนบวร (2549, น. 10) ได้ให้ความหมายของความถนัดว่า ความถนัด หมายถึง ความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะมีติดตัวมาแต่กำเนิดหรือได้รับจากประสบการณ์การเรียนรู้ อบรม ฝึกฝนภายหลังอย่างเหมาะสมจนเกิดความคล่องแคล่วและเกิดทักษะความชำนาญ ทำให้บุคคลนั้นสามารถเรียนและประกอบกรงานต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ

วิเรชา ปัญจมานนท์ (2550, น. 15) ได้ให้ความหมายของความถนัดว่า หมายถึง ความต้องการและการคงที่ในการเรียนรู้ ภายใต้สภาวะความพร้อมของบุคคลในช่วงเวลาที่จำกัด โดยลักษณะนี้อาจมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

ความหมายของความถนัดนั้นอาจกล่าวได้ว่า เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีมาแต่กำเนิด ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาศักยภาพในด้านนั้น ๆ หรือไม่ การที่บุคคลนั้นเติบโตมาต่างล้วนเจอประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งจะช่วยให้

ศักยภาพในด้านที่ใช้บ่อยมากที่สุดพัฒนามากยิ่งขึ้น และตรงกันข้ามด้านที่ไม่ได้พัฒนาก็จะด้อยลงตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองในทางที่ถนัดด้วย

3. ทฤษฎีความถนัด

ในความแตกต่างของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยที่สำคัญคือปัจจัยภายในของแต่ละบุคคลในด้านสติปัญญา ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถของสมองที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ทำให้มนุษย์สามารถเรียนรู้และทำตามความต้องการได้ สำหรับทฤษฎีความสามารถทางสมองมีอยู่ด้วยกันหลายทฤษฎี เช่น

1. ทฤษฎีองค์ประกอบเดี่ยว (Uni-Factor Theory)
2. ทฤษฎีสององค์ประกอบ (Bi-Factor Theory)
3. ทฤษฎีหลายองค์ประกอบ (Multiple-Factor Theory)
4. ทฤษฎีเชาวน์ปัญญาแบบพหุมิติของการ์ดเนอร์ (Theory of Multiple

Intelligence)

5. ทฤษฎีความสามารถของสติปัญญา (Model of Cognitive Abilities) ซึ่งทฤษฎีความสามารถทางสมองที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในวิจัยครั้งนี้ คือ ทฤษฎีเชาวน์ปัญญาแบบพหุมิติของการ์ดเนอร์ (Theory of Multiple Intelligence) โดยจำแนกเชาวน์ปัญญาออกเป็น 7 ชนิด ดังนี้ เชาวน์ปัญญาด้านภาษา (Linguistic) ด้านเหตุผล-คณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical) ด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial) ด้านดนตรี (Musical) ด้านร่างกาย-การเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic) ด้านการรู้เกี่ยวกับผู้อื่น (Interpersonal) และด้านการรู้เกี่ยวกับตนเอง (Intrapersonal) (อิสรา โรจนบวร, 2549, น. 11) ซึ่งผู้ที่มีปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) มักมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

- ชอบร้องรำทำเพลง เล่นดนตรี
- ชอบเสียงต่าง ๆ ชอบธรรมชาติ
- แยกแยะเสียงต่าง ๆ ได้ดี รู้จักท่วงทำนอง เรียนรู้จังหวะดนตรีได้ดี
- ชอบผิวปาก ฮัมเพลงเบา ๆ ขณะทำงาน
- มักจะเคาะโต๊ะ หรือขยับเท้าตามจังหวะเมื่อฟังเพลง
- สามารถจดจำเสียงที่เคยได้ยินแม้เพียงครั้งเดียวหรือสองครั้งได้
- เล่นเครื่องดนตรีได้อย่างน้อย 1 ชิ้น

- มักจะได้ยินเสียงเพลงจากภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์หรือวิทยุก้องอยู่ในหูตลอดเวลา

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เข้าใจได้ว่า ผู้ที่มีปัญญาด้านดนตรีนั้นเป็นผู้ที่มีความสามารถหรือพรสวรรค์ที่แอบแฝงอยู่ในตัวตนของเขาหรืออาจจะกล่าวได้ง่าย ๆ ว่าเป็นความถนัดเฉพาะ (Specific Aptitude) ซึ่งในเครื่องดนตรีเรามีเครื่องดนตรีที่มากมายทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจและรักในวิชานี้ แต่อย่างไรก็ตาม ความถนัดเฉพาะนี้ก็ไม่ได้ทำให้นักเรียนสามารถเรียนได้เต็มศักยภาพเพียงแต่รู้ว่่านักเรียนถนัดด้านดนตรีแล้ว นักเรียนจะถนัดเครื่องดนตรีเครื่องใด

4. รูปแบบการสอน

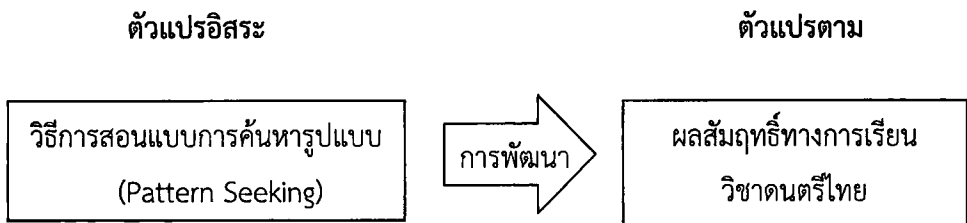
ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสอนมาหลายรูปแบบ ซึ่งวิจัยนี้จะใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ (Pattern Seeking) แนวคิด คือ เป็นการสังเกต และบันทึกปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ หรือทำการสำรวจตรวจสอบ โดยที่ไม่สามารถควบคุมตัวแปรได้ แล้วคิดหารูปแบบจากข้อมูลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การค้นหารูปแบบประกอบด้วย 1. การจำแนกประเภทและการระบุชื่อ 2. การสำรวจและค้นหา 3. การพัฒนาระบบ 4. การสร้างแบบจำลองเพื่อการสำรวจตรวจสอบ ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ (Pattern Seeking) เพื่อฝึกนักเรียนให้สามารถสร้างรูปแบบและสร้างความรู้ได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนัส ฤกษ์สมโภชน์ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านนโยบายของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านคุณภาพครู ด้านส่งเสริมปัจจัยพื้นฐาน ด้านการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนา สรุปในภาพรวมเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันอยู่ในระดับดีมาก 2. รูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ และตัวชี้วัด 45 ตัวชี้วัด 3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับตัวชี้วัดองค์ประกอบของรูปแบบอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

วิธีการศึกษา

การจัดทำวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านมณีโชติสามัคคี สำนักงานประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น นักเรียนชาย 21 คน นักเรียนหญิง 15 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ดังนี้

1. ก่อนทำการเรียนการสอนแบบการค้นหารูปแบบ ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบความรู้และความสามารถพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บคะแนนเป็นข้อมูลไว้ทำการเปรียบเทียบหลังดำเนินการวิจัย

2. ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการสอนแผนการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาเป็น 10 ชั่วโมง และใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมที่มีต่อการเรียน ในแผนการเรียนรู้ที่ 1 และ 5

3. หลังดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกันกับทดสอบก่อนเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ (ดนตรีไทย)
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ (ดนตรี) โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบจำนวน 5 แผน จากนั้นตรวจสอบคุณภาพ นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ (ดนตรี) ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2. จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบทดสอบให้มีเนื้อหาครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีทั้ง 3 คนตรวจสอบ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบเป็น 0.67-1.00 ให้ครอบคลุมเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) ดำเนินการด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสถิติทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยสอนแบบการค้นหารูปแบบ โดยใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการศึกษาค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบโดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ dependent

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ

	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	40	27.92	3.76	17.23*	39	0.000
หลังเรียน	40	38.56	0.56			

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ หลังการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภายหลังจากการเรียนรู้แบบค้นหารูปแบบสูงกว่าก่อนเรียน สามารถอภิปรายผลได้

ดังนี้ จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านมณีโชติ สามีคมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาดนตรีไทยหลังการใช้วิธีการสอนแบบการค้นหารูปแบบ นักเรียนมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่ในระดับดีมาก เป็นผลสัมฤทธิ์ที่น่าพึงพอใจที่สุด สำหรับการสอนแบบการค้นหารูปแบบ ซึ่งมีการเรียนการสอนในเครื่องมือที่แตกต่างกัน แต่ระดับผลสัมฤทธิ์ของแต่ละบุคคลใกล้เคียงกันมาก เพราะนักเรียนสามารถรับรู้ว่าตนเองถนัด เครื่องมือชนิดใดแล้วก็จะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์สูงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับบทความหนึ่งของจิรพรรณ อังศวานนท์ กล่าวไว้ว่า ถ้าสนใจจะเป็นนักดนตรีก็หลีกเลี่ยงการฝึกฝนไม่ได้ ทุกคนต้องซ้อม ไม่มีนักดนตรีเก่ง ๆ คนไหนที่ไม่ซ้อมหรือซ้อมน้อย แล้วเก่งได้ ทุกคนที่ผ่าน มาวัน ๆ อยู่กับดนตรี วันละ 5-6 ชั่วโมง แล้วก็อย่าเป็นนักดนตรีแต่ในฝันที่อยากจะมีชื่อเสียงหรืออยากจะทำรายได้ มันต้องหลงใหลในเสียงดนตรีก่อนแล้วสิ่งเหล่านั้นมันจะมาเอง (จิรพรรณ อังศวานนท์, น. 2556) ในความถนัดของแต่ละบุคคลนั้นไม่สามารถอธิบายเป็น คำบรรยายได้มากนักนอกจากการปฏิบัติแล้วเข้าใจเอง ในส่วนของนักดนตรีก็เช่นกันเมื่อ สามารถรู้รูปร่างกาย จิตใจ ของตนเองนั้นถนัด สนใจ หรือมีศักยภาพทางด้านดนตรีไทย เครื่องมือชนิดใดก็จะทำให้สร้างผลงานนั้นออกมาดีเยี่ยมเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการเรียนการสอนแบบการค้นหารูปแบบ เป็นการสอนที่มีความท้าทายต่อ ผู้สอนเพราะเราจะรู้ว่าคุณนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งศักยภาพเหล่านั้นก็สามารถพัฒนาได้เช่นเดียวกัน นักเรียนที่ไม่เคยทำในสิ่งนี้อาจจะค้นพบว่าตัวเองมีศักยภาพในด้านที่คิดไม่ถึงก็ได้ ผู้วิจัยขอเสนอการสอนแบบการ ค้นหารูปแบบนี้ไว้อีกหนึ่งทางเลือกสำหรับผู้สอนที่ต้องการจะหาความถนัด ความสามารถ หรือศักยภาพให้กับนักเรียน

2. ในการจัดการเรียนการสอนแบบการค้นหารูปแบบ ผู้วิจัยคิดว่าควรใช้เฉพาะ นักเรียนที่ยังไม่สามารถค้นพบความถนัดที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและจิตใจของแต่ละ บุคคลเท่านั้น

รายการอ้างอิง

จิรพรรณ อังศวานนท์. (1 มีนาคม 2562). นักแต่งเพลงอันดับต้น ๆ ของเมืองไทย.

[ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <https://www.guitarthai.com/interview/jirapan/jirapan.asp>.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2541). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิเรชา ปัญจมานนท์. (2550). การพัฒนาแบบวัดความถนัดในการเรียนภาษาต่างประเทศตามทฤษฎีคาเนล-เอฟ โดยใช้การทดสอบแบบพลวัตสำหรับนักศึกษาไทยในระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนัส ฤกษ์สมโภชน์. (2560). รูปแบบการบริหารการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์เทิร์นเทรเวอ.

อิสรา โจนบวร. (2549). การสร้างแบบทดสอบวัดความถนัดทางดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ปีการศึกษา 2546 โดยใช้เสียงจากเครื่องดนตรีไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Gordon. (1971). *The Psychology of Music Teaching*, Englewood Cliffs: N.J.: Prentice Hall.

Seashore, C. E., Lewis, D., & Seatveit, J. (1960). *Seashore Measures of Musical Talents: Manual*. New York: The Psychological Corporation.

